

Безверхий К.В.,
к.е.н., головний бухгалтер
ТОВ «Нью-Паріс»,
м. Київ

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄСТВ

В статті розглянуто деякі питання консолідованої фінансової звітності вітчизняних підприємств. Систематизовано інформаційні запити внутрішніх і зовнішніх користувачів консолідованої фінансової звітності українських підприємств. Виокремлено рівні стандартизації, що регулюють методологію формування консолідованої фінансової звітності українських підприємств. Наведено основні етапи формування консолідованої фінансової звітності українських підприємств.

Ключові слова: консолідована фінансова звітність, внутрішні і зовнішні користувачі, рівні стандартизації, методологія, формування, етапи.

The paper considers some of the issues consolidated financial statements of domestic companies. Systematized information needs of internal and external users of the consolidated financial statements of Ukrainian enterprises. Author determined level of standardization, the methodology governing consolidated financial statements of Ukrainian enterprises. The basic stages of the consolidated financial statements of Ukrainian enterprises.

Keywords: consolidated financial statements, internal and external users, the level of standardization, methodology, formation stages.

В статье рассмотрены некоторые вопросы консолидированной финансовой отчетности отечественных предприятий. Систематизированы информационные запросы внутренних и внешних пользователей консолидированной финансовой отчетности украинских предприятий. Выделены уровни стандартизации, регулирующие методологию формирования консолидированной финансовой отчетности украинских предприятий. Приведены основные этапы формирования консолидированной финансовой отчетности украинских предприятий.

Ключевые слова: консолидированная финансовая отчетность, внутренние и внешние пользователи, уровни стандартизации, методология, формирование, этапы.

Нові вимоги господарювання в умовах постінформаційного розвитку суспільства потребують забезпечення системи управління якісною обліково-звітною інформацією і особливо її заключною складовою – фінансовою звітністю, зокрема консолідованої фінансової звітності. Звідси, особливого значення набуває питання організації та методики консолідованої фінансової звітності українських підприємств.

Деякими питаннями організації та методики складання

консолідованої фінансової звітності у різні часи займалися вітчизняні вчені-економісти, зокрема С. Білоцький, Ф. Бутинець, С. Голов, В. Костюченко, О. Гурська, М. Лучко, О. Олійник, В. Оніщенко, Г. Осадча, В. Пархоменко, С. Свірко, І. Семчук, О. Сендзюк, Г. Ткачук, О. Царенко, О. Ціхановська, І. Чалий, а також корисний закордонний досвід консолідації фінансової звітності, знайшов відображення в працях К. Друрі, В. Леонтєва, Дж. Кейнса, Е. Хендрексона й М. Ван Бреда, А. Шмаленбаха, Р. Ентоні та інших.

Необхідність складання консолідованої фінансової звітності підприємства зумовлена цілями зовнішніх і внутрішніх її користувачів. Внутрішніми користувачами консолідованої фінансової звітності виступають топ-менеджери та працівники відділу фінансово-економічного департаменту холдингу. Зовнішніми користувачами консолідованої фінансової звітності підприємства є власники, бізнес-партнери (контрагенти, інвестори, банки, що надають кредитні ресурси тощо) та державні органи виконавчої влади. Інформаційне навантаження форм консолідованої фінансової звітності для зовнішніх та внутрішніх користувачів наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Систематизація інформаційних запитів внутрішніх і зовнішніх користувачів консолідованої фінансової звітності українських підприємств

№ з/п	Користувачі	Консолідований баланс та звіт про прибутки та збитки	Консолідований звіт про рух грошових коштів	Розшифровка внутрішньої та зовнішньої дебіторської і кредиторської заборгованостей	Звітність за сегментами
1	Внутрішні користувачі	Інформація про майновий та фінансовий стан консолідованої групи, затребувана для цілей управління	Інформація, що необхідна для прогнозування і аналізу грошових потоків, для централізованого фінансування підприємств холдинга	Інформація, що потрібна для здійснення поточного управління дебіторською і кредиторською заборгованістю холдинга та координації внутрішньо-холдингових розрахунків	Інформація, що дозволяє оцінити якість управління в рамках окремого підприємства

Продовження табл. 1

2	Зовнішні користувачі:	X	X	X	X
2А	Власники	Інформація про консолідований фінансовий прибуток і його використання	X	X	X
2Б	Бізнес-партнери	Інформація, необхідна для аналізу ліквідності, фінансової стійкості та платоспроможності	Інформація, що потрібна для контролю за виконанням прогностичного надходження грошових коштів на банківські рахунки	X	X

Рівні стандартизації, що регулюють методологію формування консолідованої фінансової звітності українських підприємств наведено у табл. 2.

Таблиця 2

Рівні стандартизації, що регулюють методологію формування консолідованої фінансової звітності українських підприємств

№ з/п	Рівень стандартизації	Стандарт бухгалтерського обліку	Нормативно-правовий документ
1	Мегарівень	МСБО, МСФЗ	МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» [1], МСБО 27 «Окрема фінансова звітність» [2], МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані підприємства» [3], МСФЗ 8 «Операційні сегменти» [4], МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» [5], МСФЗ 12 «Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання» [6]

Продовження табл. 2

2	Макрорівень	НП(С)БО	НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність» [7]
3	Мезорівень	Галузеві стандарти	Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку для підприємств різних галузей економіки
		Внутрішньо корпоративні стандарти	Єдина облікова політика холдингової компанії, внутрішні стандарти якості звітної інформації, контролю ефективності та ведення бухгалтерського обліку
4	Мікрорівень	Внутрішні стандарти підприємств а	Облікова політика підприємства

Виділені рівні стандартизації (табл. 2), що регулюють методологію формування консолідованої фінансової звітності українських підприємств, надають цілісне уявлення про порядок формування консолідованої фінансової звітності в Україні.

Формування консолідованої фінансової звітності в кожній групі підприємств вибудовується індивідуально і залежить від множини факторів: організаційно-правової форми, стандартів, що застосовуються, технічних та інших можливостей підприємств.

Процес формування консолідованої фінансової звітності групи підприємств включає в себе ряд етапів і облікових процедур. На нашу думку, процес формування консолідованої фінансової звітності групи підприємств можна розділити на наступні етапи (рис. 1).

Виокремлено рівні стандартизації, що регулюють методологію формування консолідованої фінансової звітності вітчизняних підприємств, а саме: мега-, макро-, мезо-, мікрорівні, що надають цілісне уявлення про порядок формування консолідованої фінансової звітності в Україні.

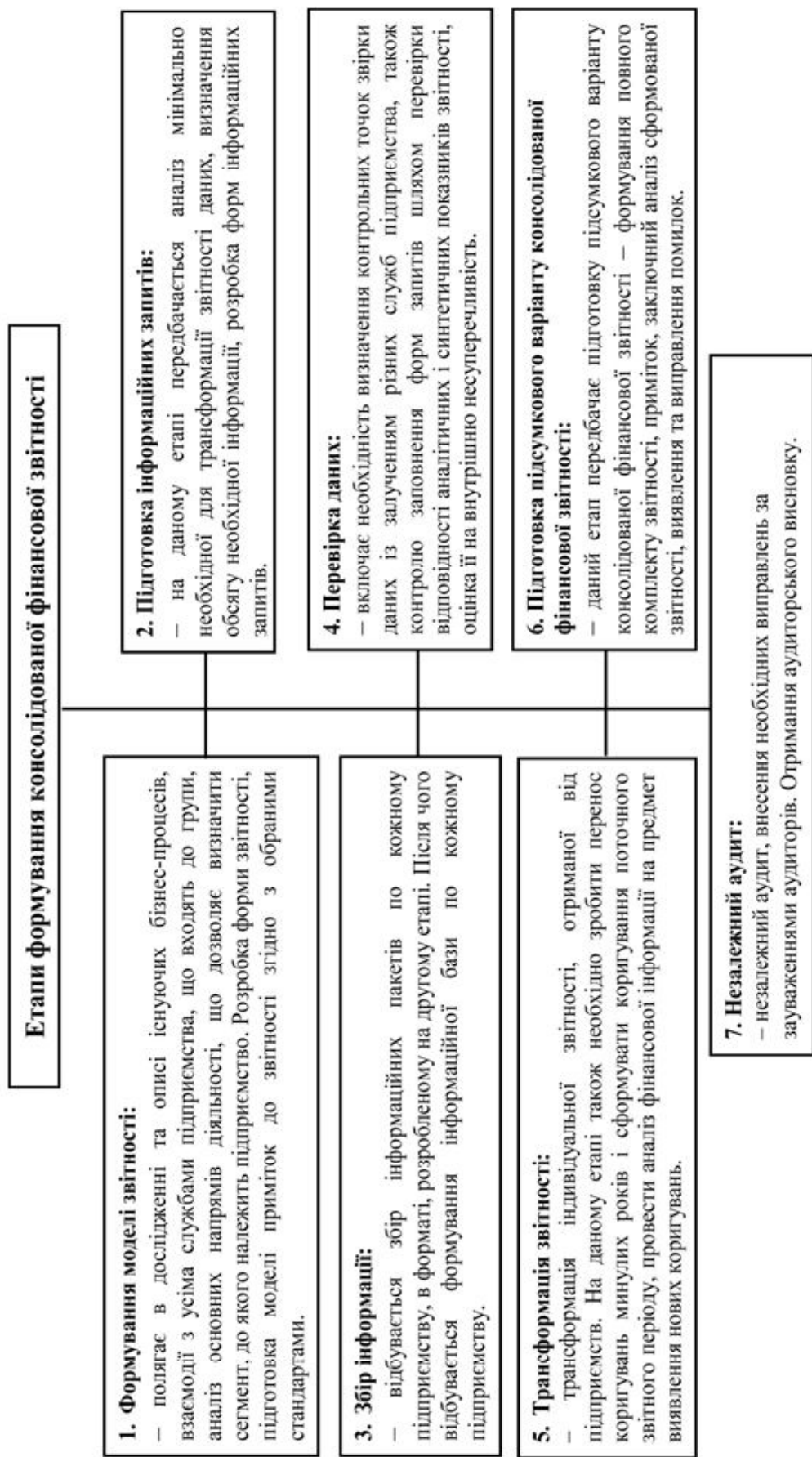

Рис. 1. Основні етапи формування консолідованої фінансової звітності українських підприємств
(Складено на основі досліджень О. Волкової [8, с. 12])

Розроблено основні етапи формування консолідованої фінансової звітності українських підприємств, що уможливляє підготовку якісної консолідованої фінансової звітності для задоволення інформаційних потреб як внутрішніх, так і зовнішніх її користувачів.

Список використаних джерел:

1. International accounting standard 21 «The effects of changes in foreign exchange rates» [Electronic resource]. – Mode of access: <http://eifrs.ifrs.org/eifrs/bnstandards/en/2013/ias21.pdf>.

2. International accounting standard 27 «Separate financial statements» [Electronic resource]. – Mode of access: <http://eifrs.ifrs.org/eifrs/bnstandards/en/2013/ias27.pdf>.

3. International accounting standard 28 «Investments in associates and joint ventures» [Electronic resource]. – Mode of access: <http://eifrs.ifrs.org/eifrs/bnstandards/en/2013/ias28.pdf>.

4. International financial reporting standard 8 «Operating segments» [Electronic resource]. – Mode of access: <http://eifrs.ifrs.org/eifrs/bnstandards/en/2013/ifrs8.pdf>.

5. International financial reporting standard 10 «Consolidated financial statements» [Electronic resource]. – Mode of access: <http://eifrs.ifrs.org/eifrs/bnstandards/en/2013/ifrs10.pdf>.

6. International financial reporting standard 12 «Disclosure of interests in other entities» [Electronic resource]. – Mode of access: <http://eifrs.ifrs.org/eifrs/bnstandards/en/2013/ifrs12.pdf>.

7. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» : Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://goo.gl/l6234z>.

8. Волкова Е. Ю. Формирование и анализ консолидированной финансовой отчетности группы компаний: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. экон. наук: спец. 08.00.12 «Бухгалтерский учет, статистика» / Е. Ю. Волкова. – Воронеж, 2010. – 24 с.